

1. Referentie

Referentie	Stolle, D., Hooghe, M. & Micheletti, M. (2005). Politics in the Supermarket: Political Consumerism as a Form of Political Participation. <i>International Political Science Review</i> , 26(3), 245-269.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	0192-5121
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

De laatste jaren wordt vaak gewag gemaakt van de opkomst van een nieuwe vorm van politieke participatie, namelijk politiek consumentisme. Dit betekent het bewust consumeren of niet consumeren van producten en/of diensten op basis van ethische of politieke overwegingen. Vaak wordt beweerd dat deze vorm van participatie recent meer populair geworden is. Deze beweringen zijn echter nauwelijks empirisch gestaafd. In dit artikel wordt hiertoe een eerste aanzet gegeven: aan de hand van een survey-onderzoek wordt nagegaan of politiek consumentisme een consistent en empirisch meetbaar gedragspatroon is.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Samenleving en politiek
Trefwoord(en)	Ethiek, individualisme, maatschappelijke actie, participatie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Dietlind Stolle, Marc Hooghe & Michele Micheletti Faculteit sociale wetenschappen, centrum voor politicologie Katholieke Universiteit Leuven Parkstraat 45 bus 3603 3000 Leuven Tel: 016/32.30.40 Fax: 016/32.32.53 info@soc.kuleuven.be www.soc.kuleuven.be/smc

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	1. Is 'politeik consumentisme' als gedragspatroon empirisch meetbaar? 2. Welke indicatoren (attitunaal, socio-demografisch, enz.) correleren positief met politiek consumentisme? 3. Welke waarde- en participatiepatronen zijn kenmerkend voor mensen die participeren aan politiek consumentisme? 4. Worden oudere, traditionele vormen van politieke participatie vervangen door politiek consumentisme of eerder <i>aangevuld</i>?
-----------------	---

	5. Hebben politieke consumenten minder vertrouwen in politieke instellingen?
Hypothesen	1. Er wordt verwacht dat 'inkomen' een belangrijke rol zal spelen: welvarende burgers kunnen het zich immers beter veroorloven om "ethisch-verantwoord" te consumeren. 2. Er wordt een positieve samenhang verwacht tussen politiek consumentisme en post-moderne waarden. 3. Politieke consumenten worden verondersteld beter geïntegreerd te zijn in sociale netwerken dan mensen die niet politiek consumeren. 4. Men verwacht dat politieke consumenten minder vertrouwen hebben in politieke instellingen.

6. Methode

Onderzoeks-methode	Survey-onderzoek Voor de Vlaamse data: schriftelijke, klassikale afname van gestandaardiseerde vragenlijsten Voor de Zweedse data: schriftelijke, klassikale afname van gestandaardiseerde vragenlijsten Voor de Canadese data: websurvey De vragenlijst omvatte 112 vragen.
Onderzochte groep	Voor de Vlaamse data: 179 Vlaamse jongeren in Brussel Voor de Zweedse data: 378 jongeren Voor de Canadese data: 458 jongeren Alle respondenten waren studenten sociale (en politieke) wetenschappen. De onderzoekers benadrukken daarom ook dat de bevindingen niet geëxtrapoleerd kunnen worden naar de algemene jongerenpopulatie.
Bereik	Internationaal (Brussel, Zweden, Canada)

7. Resultaten

Empirische meetbaarheid van 'politek consumentisme'	"Politiek consumentisme" kan beschouwd worden als een consistent gedragspatroon. Dit gedrag kan empirisch gemeten worden aan de hand van een schaal die drie soorten items bevat: items die betrekking hebben op attitudes, op gedrag en op frequentie. Aan de hand hiervan kan een betrouwbare index voor "politiek consumentisme" geconstrueerd worden die bestaat uit 6 items.
Welke indicatoren correleren positief met politiek consumentisme?	Van alle respondenten scoren de Vlaamse jongeren het laagst op de politiek consumentisme-schaal. Vrouwelijke respondenten participeren vaker aan politiek consumentisme dan mannelijke respondenten. Religie en het opleidingsniveau van de ouders hebben geen invloed op de mate waarin de respondenten participeren aan politiek consumentisme.
Correlatie met attitudinale en gedragsindicatoren	Politiek consumentisme kan niet worden beschouwd als een manier om traditionele participatievormen te vervangen. Respondenten die participeren aan politiek consumentisme, nemen ook vaker deel aan andere "nieuwe" participatievormen, zoals checkbook-organisaties, betogingen, enz.
Vertrouwen in politieke instellingen	Respondenten die hoog scoren op de "politiek consumentisme"-schaal, hebben minder vertrouwen in politieke instellingen dan respondenten die laag scoren op de "politiek consumentisme"-schaal. Politieke consumenten geloven veel minder in de effectiviteit van conventionele participatievormen. Zij geloven echter wel meer in de effectiviteit van geïndividualiseerde acties. Politieke consumenten hebben enerzijds wel het gevoel dat ze een verschil kunnen maken, anderzijds stellen ze zich kritisch op ten opzichte van politieke instellingen. Politiek consumentisme vertoont een sterke samenhang met een postmaterialistisch

	waardepatroon. Politiek consumentisme is tenslotte vooral populair bij respondenten die ook participeren aan andere onconventionele actievormen.
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/